

KAPTÁR

XXIV. évf. 1. (120.) szám

A Jász-Nagykun-Szolnok megyei könyvtárak híradója

2015.

NEKÜNK 80

MEGEMLÉKEZÉS

SZOLNOK MEGYEI VÁROS KÖZKÖNYVTÁRA
ÉS MÚZEUMI GYŰJTŐHELYE ALAPÍTÁSÁNAK
80. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

Szurmay Ernő:
80 éves a helyi
önkormányzati
fenntartású könyvtár

Az MKE JNSZM
Szervezet
tisztújításáról

Élmények a szajoli
IKSZT-ben

Szabóné Taczman
Mária – Velkeiné Pócz

Ilona:
Élet peresen és
Felsőmuszajon

Balázs Ildikó:
Az Üveghegyen
innen, az Óperencián
túl...

Illés Julianna:
Együttműködésben a
működésért

Internet Fiesta 2015.

A 2014. november 17-i
szakmai nap

80 év... kiállítás és
emléktábla avatás

(fotó: DJM)

(2014. november 10-én rendezett tudományos ülészak előadásából)

80 éves a helyi önkormányzati fenntartású könyvtár

A többszöri gazdaváltozás miatt választottam ezt a címet. Szolnok megyeszékhellyé válásától 1934. november 11-ig csak üzemi, intézményi, egyesületi könyvtárak szolgálták a hozzájuk fordulókat. Fenntartásuk, állománygyarapításuk közadakozásból, fenntartói hozzájárulásból történt.

Az első kísérlet városi könyvtár létesítésére 1912-ben történt. Az Alföldi Magyar Kulturális Egyesület kezdeményezésére, a Városi Tanács által is támogatva egy kultúrpalota épült volna a Baross és a Csokonai út találkozásánál, s ebben kapott volna helyet a városi könyvtár. Az I. világháború kitörése a megvalósítást lehetetlenné tette.

Végül a megnyitás lehetőségét egy „szentszándékú” ember, egy elfogadható mennyiségű könyvvállomány, és az ügy fontosságát értő tanácsi vezetés szerencsés találkozása teremtette meg. Az elsőt Balogh Béla egykori tanárom, a másodikat Kautz Károly egykor gazdag, majd elszegényedett polgár 1000 kötetes könyvtára, a 3-ikat Dr. Tóth Tamás polgármester, a Verseghy Ferenc Irodalmi Kör elnöke jelentette. Így nyithatta meg kapuit a városi bérház alagsorában a Hild Viktor-féle hagyaték régészeti anyagával gazdagodott gyűjtemény 1934. november 11-én.

Az ünnepi megnyitóra már 5700 kötettel a polcokon kerülhetett sor. A II. világháború, a város megszállása, a károk helyreállítása után csak 1948. május 1-je után állhatott látogatói rendelkezésére a kis gyűjtemény.

1950 júniusában sikerült az akkor már 10.000 kötetre gyarapodott állománynak a Városi Tanács épületének Kossuth téri frontján helyet találni Körzeti Könyvtár címmel. Fél évvel később szétvált a két gyűjtemény. Az addigi vezető, Kaposvári Gyula a múzeumi részleg vezetője lett, míg a könyvtaré Thoroczkay Rudolfné.

A megye könyvtárainak irányítása az ellátó körzeti könyvtár és a városi állomány egyesítésével 1952. november 6-án kezdődött és Illek József igazgatásával, Verseghy Ferenc Megyei Könyvtár néven működött tovább.

1954. augusztus 16-án vette át az igazgatást Kisfaludi Sándor, a Kereskedelmi Középiskola tanára. Nevéhez fűződik a raktári rend, a katalógusrendszer, a különböző munkacsoportok (kölcsonzó, feldolgozó, módszertan) kialakítása is.

1956. március 1-jén önállósul a gyermekrészleg, amely az úgynevezett Úttörőházban (ma Technika Háza) talált helyet Pápai Lászlóné vezetésével.

1958. november 1-jével a Tófenék utcában megvalósult egy, a kisebb települések ellátását is biztosító raktárbázis a kötéssel és a művelődési autó telephelyével. Az elnéptelenedett városkörnyéki elemi iskolákban pedig fiókkönyvtárakat nyitottak. E voltaképpen szükségmegoldások után 1969-ben az úgy-ahogy rendbe hozott múzeumi épület földszintjére költözött a könyvtár, mert a két emeletet a szegedi

Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Szolnokra kihelyezett nappali tagozata foglalta el kollégiumi férőhelyekkel együtt. A főiskola révén megoldódott a megyében a magyar-ének, matematika, rajz, illetve magyar, ének, matematika-rajz szakos általános iskolai tanárhiány. A főiskola vezetésén kívül továbbra is el kellett látnom, a közgazdasági technikum igazgatását, a Városi Tanács elnökhelyettesi feladatát 1963 és 1965 között. Csak a főiskolai képzés két évfolyamának befejezése után kerülhetett sor az épület említett szárnyának könyvtári célú igénybevételére, miközben folyamatos változások történtek a könyvtárvezetésben.

Amikor Kisfaludi Sándor a Könyvtártudományi és Módszertani Központ osztályvezetője lett, helyét az agilis Dr. Nagy János, majd a fiatalon elhunyt tudós könyvtáros, Imre Lajos után a kiváló könyvtárosi adottságú Dr. Nyitrai Lajos, mint megbízott igazgató foglalta el. Tőle vettem át ezt a szép, de nehéz feladatot 1970. január 1-jével. Dr. Nyitrai Lajos igazgatóhelyettesként dolgozott tovább nyugdíjba vonulásáig.

Már a hatvanas évek második felében megindult a belső könyvtári munka felerősödése, a könyvtárközi kölcsönzés igényeit is kielégítő belső raktár kiépítése, a gyermekkönyvtári részleg kialakítása.

A főfigyelem pedig az ifjúság könyvtári igényeinek minél jobb kielégítésére irányult. Ifjúsági klubok, érdeklődésükre számító polcok létesültek, neves művészek kiállítása nyílt meg, s rendszeressé váltak az író-olvasó találkozások.

A belső munkarend megszilárdítása után a 70-es évektől kezdődően a hálózati központ szerepéből fakadó feladatok gondos ellátása, a személyi és tárgyi feltételek mérhető javítása került mielőbbi megoldásra.

A szolgáltatások színvonalának emelésével tudományos műhelyé válás, és a társadalmi megbecsülés erősítése.

Az elmondottak igazolására említem meg a Debreceni Tanítóképző Intézet, majd Főiskola szolnoki konzultációs központjának létrehozását, amely működésének 9 éve alatt közel 300 diplomás könyvtárost és népművelőt adott Szolnok, majd Pest és Nógrád megyének.

A helyi tanácsokkal kiépített jó kapcsolatoknak köszönhetően egy évtized alatt öt és félezer m²-rel nőtt könyvtáraink alapterülete. Kézműszakosabb fejlesztett kötetesünk, sokszorosító műhelyünk pedig mind a saját, mind az alközpontok aktív tájékoztatását is nagy mértékben segítette.

Megindult a pedagógiai szakszolgálat munkája is.

Ennek látható folyamánya lett a „Rövid úton” című pedagógiai folyóiratszemle, amely majd két évtizeden át segítette a megye iskoláinak vezetőit és pedagógusait.

A hálózat összefogásának jelentős eszközévé vált két évtizeden keresztül az „Együtt” című kiadványunk, amelyben a hálózati központ munkatársain kívül bármelyik könyvtáros publikálhatott.

Még mindig a kiadványozás körébe tartozik a Szigligeti Színház műhelye című sorozat, amely Kerényi Imre akkori színházigazgatóval egyetértve az előadások rendezői példányait tartalmazta. Ez a sorozat Kósa Károly összeállításában ugyancsak a Szigligeti Színház és történetéhez tartozó, országosan is egyedi munkája volt a könyvtárnak. Jelentős mű született 1987-ben, a szolnoki Szigligeti Színház adattára és bibliográfiája 1978-1985 címmel.

A kiadványok sokasága szükségessé tette egy önálló titkársági csoport létrehozását, amely Nagy Lászlóné vezetésével, Modla Dezsóné és Papp Annamária munkatársakkal másfél évtizeden át általános megbecsülést kiváltó munkát végzett.

Az 1974. évi Ünnepi Könyvhéten nyílt meg a Hang- és videotár és 1976-tól 8 éven át minden évben sor került a „Verseghy Nyelvművelő Verseny” megrendezésére.

Már említettem az intézmény tudományos műhelyé fejlesztésére való törekvést.

Tovább folytatódott a könyvtárkezelői tanfolyam keretén belül, majd a Nyíregyházi Tanárképző Főiskola kihelyezett könyvtárszakos képzése, amelyen 66-an szereztek könyvtárosi oklevelet. 1997 és 2006 között működött a középfokú képesítést adó könyvtárosasszisztens-képző tanfolyam, amely két évente fogadta a szakképzésre jelentkezőket.

A másik irány – bár nem tartozik a szorosan vett könyvtári szakmához – megindult a névadó Verseghy Ferenc tudományos munkáinak a latin nyelv burkából kibontó fordítói tevékenységét bemutató kiadás. Rendszeressé vált az 5 évente megrendezett Verseghy tudományos ülészak neves tudósok közreműködésével.

Az elhangzott előadások szerkesztett anyaga pedig az „In memoriam Verseghy Ferenc” című sorozatban jelent meg. Itt jegyzem meg, hogy Kisfaludi Sándor már 1957-ben kiadott egy nyomdai úton előállított, ugyancsak nyelvészek, irodalmárok által írt tanulmánygyűjteményt.

A folyamatos tudományos tevékenység egyébként 1972-ben indult meg s tart a mindenkori könyvtárvezetés jóvoltából a mai napig.

Így került az érdeklődők kezébe négy vasikos

kötetben Verseghy hatalmas nyelvészeti munkájának az „Analyticae Institutionum, Linguae Hungaricae” azaz „A magyar nyelv törvényeinek elemzése 1816-1817”. A Szőrényi László által lektorált fordítás a Győri Gyula vezette fordítói munkaközösség munkájának köszönhető. A fordítás megjelentetésére eszmei ösztönzést a Magyar Tudományos Akadémia 18. századi kutatócsoportjától, anyagi támogatást pedig Szolnok Város Tanácsától kapott a könyvtár. Zárásként említtem meg, hogy Rékasy Ildikó munkatársunk Verseghy-bibliográfiája is megjelent minden Verseghy-kutató elismerését méltán kiérdemelve.

A 60-as években kiszélesedett a könyvtár társadalmi és tömegszervezeti kapcsolat-rendszere. A könyvtárak mellett több helyen társadalmi tanácsok alakultak az olvasásszervezés érdekében. Közvetlen kapcsolat alakult ki a Magyar Írók Szövetségével. Az Ünnepi Könyvhetek alkalmával neves költők, írók látogattak a megyébe. Az évtized végére és a 70-es években teljesedett ki ez a folyamat.

Erősödött az együttműködés a Tudományos Ismeretterjesztő Társulattal, a Megyei Művelődési Központtal. A Hazafias Népfront pedig megyeszerte pártfogolta az olvasómozgalmat, egyáltalán a könyvtárak társadalmi támogatottságát.

Jól szolgálta a könyvtárak együttműködését, a könyvtárosok szakmai témájú írásainak közlését a már említett Együtt. Ennek éves melléklete pedig a helyismereti kutatás megbízható segédeszközévé vált azzal, hogy településenként rögzítette a rájuk vonatkozó újság- és folyóiratcikkek bibliográfiáját. Az Együtt után 1992-ben elindult „Kaptár” a könyvtárak módszertani tájékoztatójának szerepét is betöltő híradó.

Egy évvel később a Megyei Könyvtár közigazgatási részleggel bővült s az év március 29. és április 2-a között elindultak a Könyvtári Kulturális Program hagyományteremtő rendezvényei is.

Fordulópont volt a Megyei Könyvtár életében az egykori Pénzügyi Palotába (később Munkásőr bázisba) való átköltözés. Erre a Megyei Önkormányzat célzott támogatást kapott. Ennek révén az alapterület is bővült. A felújított épületet Horn Gyula akkori miniszterelnök adta át rendeltetésének 1997. augusztus 25-én.

Két napra rá az olvasók előtt is megnyílt a már 1995 szeptemberében kialakított TextLib Integrált Könyvtári rendszer is.

Már a felújított épületben került sor a British Council angol nyelvi kezdőgyűjtemény megnyitására 1999. április 29-én.

Ugyanezen év október 1-jén útjára indult a könyvtár honlapján a Szolnok Megyei Elektronikus Könyvtár. 2001. október 1-jén pedig az Európai Információs Pont kezdte meg működését. 2002. november 11-én pedig ünnepélyes keretek között lezajlott a könyvtár alapításának 50. évfordulójára rendezett megemlékezés.

2004. július 14-16-a között a könyvtár adott otthont a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Helyismereti Könyvtárosok Szervezete országos tanácskozásának. Miközben szorgos munka folyt a könyvtár tudományos műhelyében, elindult a Verseggy Könyvtár és a Verseggy Kör együttműködésében a Verseggy Kiskönyvtár sorozat. Elsőként Kertész Mihály tárcái jelentek meg Kósa Károly válogatásában és szerkesztésében. Ezt követte Dr. Vörös István „Rajzok Szolnok város múltjából”, majd jómagam gyűjtésében és válogatásában a „Szolnoki mártírköltők verses hagyatéka” című kötet. Már 2008-at írtunk, amikor napvilágot láttak a K. Tóth Lenke szolnoki költő és publicista válogatott műveit bemutató kötet.

Közben 2005-ben a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának, a könyvtárnak és a Verseggy Körnek a támogatásával megjelent Kiss Gábor hátrahagyott verseinek az enyészettől megmentett kötete a róla szóló tanulmányommal. A jövő évben lesz egyébként születésének 120. évfordulója. Méltán megérdemelne egy megemlékezést az 1920-tól haláláig Szolnokon árvaszéki ülnökként, majd polgármester-helyettesként dolgozó Dr. Kiss Gábor, aki a városházi alkalmazottak közül egyedülként a munkahelyén várta meg 1944. november 4-én a város felszabadulásának napját.

A könyvtárban folyó tudományos munkáról szólva még annyit, hogy 2007-ben megjelent-már a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet kiadásában – Verseggy Ferencnek a Magyar nyelvi gyakorlatok a gimnáziumok használatára című, 1816-ban a nyomdából kikerült könyvének a magyar szövegrészekkel, illetve Győri Gyula által fordított latin nyelvű adalékokkal bővített kötete.

A Megyei Könyvtár további sorsáról szólva említést érdemel még, hogy 2005. november 15-én munkába állt a Corvina integrált könyvtári rendszer és 2007. január 1-jétől a Szolnok Megyei Művelődési Továbbképzési és Sportintézet, valamint a Megyei Könyvtár összevonásával az intézmény új elnevezése Verseggy Ferenc Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet lett.

Még az is említésre méltó, hogy a megyék konszolidációjának keretében - igaz, hogy csupán egy évig - a Megyei Intézményfenntartó Központ

irányításába került a könyvtár. 2013. január 1-jével a Hild Viktor Városi Könyvtárral összevonva Verseggy Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény néven Szolnok város fenntartásába került. Ekkor már Bertalanné Kovács Piroska nyugdíjba vonulását követően Lászlóné Nagy Ilona volt az igazgató. Az új intézményvezető munkába állása zökkenőmentesen zajlott le, hiszen a könyvtár ugyanazon az úton haladt tovább újabb és újabb feladatokkal bővülten, mint amit elődei leraktak.

Szurmay Ernő
ny. könyvtárigazgató

Az MKE JNSZM Szervezet tisztújításáról

2015. február 23-án került sor a szervezet vezetőségválasztó taggyűlésére. A jelölő bizottság idejében megkezdte munkáját, hogy a választásra minden szabályszerűen megvalósításra kerüljön.

A szervezet rendezvényén az MKE Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Szervezetének 2014. évi tartalmi és pénzügyi beszámolójának megvitatása, elfogadása volt az első napirendi pont, melyet *Némethné Matastik Magdolna, az MKE JNSZM Szervezet elnöke terjesztett elő.*

A következő részben a leköszönő elnök beszámolóját hallgathattuk meg az elmúlt 4 év munkájáról. Ezt követően a szervezet vezetőségének választását előkészítő választási bizottság elnökének, Máté Ágnesnek a beszámolója, a jelöltlista ismertetése következett. A választást követően a szervezet SZMSZ-ének elfogadására került sor.

A vezetőségválasztás eredménye:

Elnök: Némethné Matastik Magdolna

Vezetőségi tagok:

Gálné Weigert Éva, Illés Julianna, Takáts Béla, Vinczéné Nagy Mária

Ellenőrző Bizottság elnöke: Lászlóné Nagy Ilona

Tagok: Balázs Ildikó, Gubáné Ecsédi Erika

Címünk: 5000 Szolnok, Kossuth tér 2.

Bankszámlaszámunk: 11708001-20570268

2015-ben a 47 Vándorgyűlés Szolnokon kerül megrendezésre, a folyamatos tájékoztatás a vandorgyules.vfmk.hu címen érhető el.

Élmények a szajoli IKSZT-ben

Mi is történt tehát az elmúlt két hónapban nálunk? Rendszeres (nipponzenge, karate, ping-pong, jóga, ringató, nyelvi klub gyerekeknek) programjainkon túl például:

Szeptember és november elején is megmutattuk az érdeklődőknek, hogyan takarékoskodhatnak a háztartásban: első alkalommal csak mosógélt készítettünk, novemberben azonban már vendéglőadókat is hívtunk Bukor Irén és kolléganője személyében, akik az E-vitaminos arc- és kézkrém elkészítésének rejtelseibe avattak be:

<http://www.nmi.hu/hu/Nemzeti-Muvelodesi-Intezet-Jasz-Nagykun-Szolnok-Megyei-Irodaja/Gazdalkodj-okosan-Szajolban>

A résztvevők mindkét alkalommal vihettek mintát. Mi már régen használjuk ezt az egyszerűen elkészíthető mosógélt és maximálisan elégedettek vagyunk vele. Tervezzük, hogy lesznek még „Gazdalkodj okosan!” programjaink, ezekre is szeretettel várjuk majd azokat, akik mind a környezetüket, mind a pénztárcájukat védeni kívánják!

„A gondolkodás elvesztett művészete” című előadást Sonnleitner Károly, az azonos című könyv fordítója tartotta. E hasznos írás kölcsönözhető és meg is vásárolható a könyvtárban. A program gondolatébresztőül szolgált, maga a könyv pedig – többek között - az alábbi témákat taglalja: *Hogyan hat a gondolkodás az agy kémiaiájára? Milyen hatást gyakorol az agyra az életmód? Válasszunk értelmesebben! Szeress, hogy élj!...*

„NAGYBETŰS mesék” versenyünket 10 éves kor alatti diákoknak írtuk ki. Kiválogattunk néhány nagy betűvel írt mesekönyvet, melyek közül aki 3 darabot elolvasott, ajándékban részesült. Kedves Gyerekek, örülünk, hogy többen közületek annyira lelkesek voltak, hogy rászánták az idejüket, s nem kikölcsönözték a tetsző könyveket, hanem itt, a nektek kialakított kuckóban el is olvastátok! Gratulálunk!

Nagyi Net – másként! Szeretettel vártuk/várjuk azokat az érdeklődőket, akik jártasabbak kívánnak lenni a számítógép és internet használatában. Őket egyénileg és díjmentesen segítik a közösségi szolgálatos középiskolás diákok. Időpont-egyeztetés szükséges!

Bábszínházba jöhettek a Ringatóra járó babák és mamák, valamint az óvodások. A három kismalac története valamennyiüket elvarázsolta (a vége pozitív volt, az éhes farkas a hentesnél vásárolt magának húst ☺).

A jövőben azonban nem csak bábozás, hanem diavetítés is várja az ifjabb – és akár idősebb! – korosztályt, mivel fontosnak tartjuk, hogy ne csak magát a mesét, a történetet adjuk tovább gyermekeinknek a könyvek és/vagy filmek által, hanem azt a hangulatot, érzést is, amit ezek az eszközök nyújtanak. Amennyiben külön lakossági igény lenne bármelyikre, legyenek szívesek felvenni velünk a kapcsolatot!

Az őszi szünet játszóháza ismét remekül sikerült! Sok szép alkotás született, valamennyien jól éreztük magunkat! Találkozunk a téli szünetben, december 20-án!

„**Mozgás és egészség**” címmel hirdettünk rajzpályázatot, melyre sok óvoda és még több iskolás gyermek gyönyörű, ötletes rajzokat készített. Köszönjük mind nekik, mind a nevelőknek! A rajzokból kiállítást rendeztünk.

Az egészségügyi hónap keretén belül helyet adtunk többek között a civil szervezeteknek rendezett egészségügyi vetélkedőnek, a szomatoninfra vizsgálatnak, a rászorulóknak számára gyűjtöttük a ruhákat, melyeket később a Vöröskereszt szajoli szervezete osztott szét.

Végül szeretnénk még megosztani a Kedves Olvasókkal, hogy a sokak által ismert és kedvelt régi EVS önkénteseink közül november elején Marta jött vissza látogatóba. Saját megfogalmazásában az alábbiakat üzeni minden szajolinak: *„Amikor itt voltam, nem akartam visszamenni Spanyolországba. Amikor mentem, csak akartam visszajönni. Amikor tudtam visszajönni... féltem, mi fog változni. És most, hogy itt vagyok... indulok vissza! Újra nem akarok menni haza, mert Szajol és az emberek csinálja, hogy ez a 2. otthonom. Köszönöm szépen! Biztos visszajövök most és mindig! ☺*”

Kérdéseiket, kéréseiket, jelentkezéseiket várjuk a 06/56/446-047 telefonszámon vagy személyesen a Könyvtárban!

A Szajoli Közösségi Ház és Könyvtár
valamennyi dolgozója

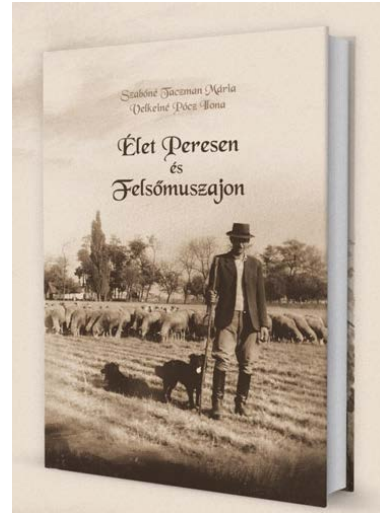
Emlékezés egy eltűnt világról

Közel két év gyűjtőmunka eredményeként elkészült Jászberény legújabb helyismereti kötete: Szabóné Taczman Mária – Velkeiné Pócz Ilona: Élet Peresen és Felsőmuszajon című könyve. A kötet a Jász Múzeumért Alapítvány kiadásában, a Jászsági Füzetek sorozatban (52. kötet) jelent meg a napokban.

Többen, akik e tanyavilágból származunk, úgy döntöttünk, hogy összegyűjtjük a még fellelhető írásos, fényképes emlékeket, kiegészítjük a még élő, valamikor ott lakó emberek visszaemlékezéseivel, s könyv formában az érdeklődők és a jövő nemzedéke elé tárjuk. A könyvben szó esik a jászsági, azon belül a peresi és felsőmuszaji tanyavilágról, a parasztek két fontos színteréről, a templomról és az iskoláról, a jász útságokban megjelent peresi eseményekről. 87 fiatal, idős és még idősebb visszaemlékező írása teszi élvezetessé, olvasmányossá a kiadványt.

Szerkesztőtársammal örömmel indítjuk útjára "gyermekünket": mint egy kisgyermeket, aki kezdetben bizonytalanul, majd egyre bátrabban lépeget, jár-ke, fut, száguld az egyre táguló világban. Biztatjuk, hogy vigye hírét letűnt koroknak, egy hajdan volt életnek a peresi és felsőmuszaji tanyavilágban; vigye hírét az egykoron itt lakók végtelen becsületességének, szorgalmának, kitartásának; vigye hírét az alkalmi írók hálájának és tiszteletének, amit őseik mindennapjaikról, a dolgos hétköznapokról és a ritka, de annál emlékezetesebb ünnepekről osztottak meg velünk. Írásaikból sugárzik a családokat generációkon át összekovácsoló munka becsülete és a családtagok egymás iránti szeretete.

Sugárzik a vidámság, a humor, a jókedv, mely utánozhatatlan volt a tanyai családok életében.

Az anyaggyűjtéssel, gépeléssel, fogalmazással, szerkesztéssel, szkenneléssel töltött idő visszaröpített bennünket gyermekkorunkba, a gyökereinkhez. A sok-sok találkozó, beszélgetés, a régi fényképek nézegetése - amelyekből ez a könyv kikerekedett - minket, utódokat megállásra készítetnek, és emlékeztetnek bennünket arra, hogy mi is összetartozunk.

Nyereségről nem áhítoztunk, de bízunk benne, hogy nyereségünk lesz minden, amit a hagyományok illetően megőrzésével a jövőért teszünk, hogy gyermekeinknek még megmutathattunk egy bennünk élő, már elmúlt világot. Magunkénak éreztük gróf Széchenyi István szavait: „*semmit mástól ne várjunk, csak a saját szívós tevékenységünktől.*” s ennek szellemében készült a könyv.

Szabóné Taczman Mária
ny. könyvtárigazgató Jászberény

A Magyar Kultúra Napja Mezőtúron

Felejthetetlen élményben volt része azoknak, akik 2015. január 23-án az esős idő ellenére elsétáltak a Községi Házba és részt vettek Molnár László, a Szolnoki Szigligeti Színház vezető színészenek, rendezőjének Ady estjén. A művész úr olyan tehetséggel, átéléssel adta elő Ady verseit, hogy a hallgató szinte a teremben érezte Ady jelenlétét, gondolatait, személyiségét. Köszönjük e nagyszerű élményt!

A program a Mezőtúri Móricz Zsigmond Városi Könyvtár és a Mezőtúri Közművelődési és Sport KN Kft. közös szervezésében valósult meg.

Papp Erika
igazgató

Az Üveghegyen innen, az Óperencián túl... – gyermekbirodalom a könyvtárban

[A Nekünk 80 című Damjanich János Múzeumban rendezett konferencián elhangzott előadás kiegészített változata.]

Hol volt, hol nem volt, az üveghegyen innen, de az Óperencián túl, ott, ahol a kurtafarkú kismalac túr, volt egyszer egy gyermekkönyvtár. Mindig a gyermekek kedvére volt, mindig a gyermekek olvasástudását szolgálta, nemzedékek szerették meg a betűk birodalmát általa. Mint minden birodalomban, a gyermekkönyvek birodalmában is vannak változások. A mi gyermekkönyvtárunk épp szeptemberben élt meg egy nagy változást. Eddigi vezetője távozása után belső pályázat útján kerültem új beosztásomba. Bemutatkozásként a Kaptár olvasóival is megismertetem, hogy szeptember óta mi mindent csináltunk, mely korosztályok megszólítására tettünk kísérletet.

Babavilágunk új szereplővel, Kocsis Andrea gyermekkönyvtárossal indult új útjára. **Ciróka Móka** címmel indítottunk babafoglalkozást a legkisebb könyvtárbajáróknak. Mondókák, dalok, höcöggetők, kedves társaság – ez jellemzi a foglalkozást, melyet a heti egy alkalomról máris kettőre kellett emelnünk. A **Ringató** is hasonló foglalkozás, melyet Hodos Szilvia népzene-tanár vezet heti gyakorisággal. Akik pedig már kinőtték a Ringatót, azoknak **Zengő-Bongó Tanoda** címmel zenevi foglalkozásokat tart.

Kölyökvilágban a nagyobbak vannak színen. Rendszeresen fogadunk óvodás és iskolás csoportokat Meseposztó előadásokra és ismeretterjesztő előadásokra. A film anyag könnyen egymásra tapad, ezért lehet, hogy a táblát mindig az előadásnak megfelelően lehet alakítani. A kért témának megfelelően powerpointos előadásokat, és interaktív csoportfoglalkozásokat is tartottunk iskolásoknak.

Havonta egy alkalommal Családi hétvégeken fogadjuk a gyerekekkel együtt érkező szülőket, nagyszülőket. Szeptemberben és decemberben **kézműves foglalkozást** tartottunk, rendszeresen vendégül látjuk a **Fényvirág együttest**, akik megzenésített versekkel várják a koncertlátogatókat. Októberben a **Könyves Vasárnapon** vártuk a családokat, igazi vásári forgataggal, előadásokkal. November végére felújítottuk a **bábszínházunkat**, új előadással készültünk a Mikulás látogatására. A *Mikulás kesztyűjét* 9 előadás nézőközönsége láthatta két héten keresztül.

A gyermekeknek kétféle kiállításban lehetett részesül. Az amszterdami Anne Frank House vándor-

kiállítását láttuk vendégül október hónapban a Verseghy Teremben, a gyermekkönyvtárat pedig Franyó István háromdés origami munkái díszítették. A középiskolás korosztályt szólítottuk meg az **Anne Frank – Történelem a mának** című kiállítással, nagyfokú összefogás kellett a lebonyolításhoz. Kezdődött egy 2 napos tárlatvezetői képzéssel, ahol 21 különböző iskolából érkező vállalkozó szellemű diák tanulhatta meg a kiállítás tartalmát, ismerkedhetett meg a történelmi korrallal. A megnyitó után ők voltak a tárlat vezetői; a bejelentkező csoportok számára pontos ismeretekkel gazdagították a kiállítás élményét. Ezen kívül a kiállítás teremőri feladatait is középiskolás diákok látták el a közösségi szolgálat keretében. A kiállítás megszervezése, a diákok és a csoportok összehangolása Munkácsiné Szabó Katalin munkáját dicséri. Az origami kiállítás érdekessége pedig az volt, hogy a látogatók magától az alkotótól ismerhették meg a Könyves Vasárnapon a technikát. Ez a kiállítás nagyrészt Tóth Karolina kolléganőm munkájával kerülhetett a látogatók elé.

Az együttműködés nemcsak az iskolákkal, óvodákkal élő, de rendszeresen együtt dolgozunk a SzolnokTV-vel, és az Aba-Novák Agórával is. Rendszeres vendégünk a **Mese-percek** stábjá, hiszen a felvételeket a gyermekkönyvtárban készítik, az 5 éves születésnapos műsor novemberben került adásba. Rendszeresnek mondható a vendégszereplésünk az Agórában, szeptember óta a **Globe fesztiválon**, és a **Csokoládéfesztiválon** is ott voltunk.

A gyermekkönyvtárban természetesen a könyveknek és az olvasásnak kell a középpontban lennie, ezért pályázatokat, vetélkedőket bonyolítunk le. Szeptemberben az **Írástudatlanság elleni küzdelem napjára** netes vetélkedővel készültünk, most pedig már zajlanak a **7mérőföldes csizmában heted7 határon át** című mesevetélkedő iskolai fordulói, melyet a Hild Könyvtár gyermekkönyvtárosaival közösen szervezünk.

Szeptember óta vendégül láthattuk a Népmese napján **Szűcs Miklós** mesemondót, aki ízes népmesék mellett még a kobozzal is megismertette a hallgatóságot. *Barangoló* című Weöres Sándor gyerekverseiből készült műsorával **Lázár Balázs** és **Tallián Marianne** színművészeket (sajnos Tavasztündér szerepében Marianne őszi felhőszakadást hozott Szolnokra, így csak néhány rettenthetetlen gyermek érkezett az előadásra). Népzenei koncerten találkozhattunk a **Bartók Béla Kamarakóruossal**, a Szolnoki Népdalkör tagjaiból álló **Csipke együttes** és a **Sodrás Népzenei Kisegyüttes**sel, akik az év népszokásaihoz

kapcsolódó népdalokat és népdalfeldolgozásokat hoztak magukkal. A már említett Könyves Vasárnapon volt vendégünk **Kóhalmi Ferenc** bűvész, babaelsősegély bemutatóval **Pusztai János** mentős, a **Besenyszögi Hagyományőrző Íjász Egyesület**, a **Szolnoki Kutyaiskola** növendékei, a **Szolnoki Mazsorett és Zászlóforgató Csoport** és az **Aranycsillag Társastánc Klub** tagjai, mindezt az *Amici del Libro – könyvbarátok* körében, akik az olasz irodalomról szóló kérdésekkel bombázták a hozzájuk forduló játékos kedvű látogatókat.

***

A november 17-én tartott szakmai napon **Dr. Szecseiné Pápay Judit** (a törökszentmiklósi Ipolyi Arnold Könyvtár, Múzeum és Kulturális Központ igazgatóhelyettese) tartott gondolatébresztő előadást *A gyermekkönyvtáros műhely létrehozása a megyében* címmel. Előadásának középpontjában a megfogalmazódott igény állt, a konkrét megvalósítás azonban még várat magára. A korábban működő műhely munkája intézményi háttér, s talán anyagi források híján megszakadt. Most mind az Egyesület, mind a Megyei Könyvtár vezetése támogatásáról biztosította az érdeklődő közönséget, ami fontos lehet akár közös pályázati források felkutatása céljából is. Magam részéről külön anyagi forrás nélkül is megvalósíthatónak tartok egy csoport létrehozását *JNSZ Megyei Gyermekkönyvtáros Műhely* néven a legismertebb közösségi oldalon. Az ebbe a csoportba jelentkezők közvetlen kapcsolatot tudnának tartani egymással, megoszthatják sikereiket, örömeiket, gondjaikat. Használjuk ki az online közösségi médiában rejlő lehetőségeket, személyes tapasztalatcsere híján, mely anyagi vonzatát a szűkös lehetőségek miatt nehezen teremthetjük elő.

Aki nem hiszi, járjon utána a könyvtár internetes oldalain és a helyszínen, szeretettel várunk minden érdeklődőt!

Balázs Ildikó
gyermekolvasó-szolgálat osztályvezető

Együttműködésben a működésért

A könyvtáros módszertani munkáról essen néhány szó, mely most területi szolgálat néven segíti a megyebeli könyvtárak működését és a könyvtárosok munkáját.

Sallai István és Sebestyén Géza *A könyvtáros kézikönyve* című munkájában 1965-ben így fogalmazott: „... a könyvtártudomány egyik sajátos ága a könyvtári munka gyakorlati kérdéseivel foglalkozik, s ezt módszertannak nevezzük (Régen gyakorlati könyvtártan volt a neve.) ... módszertani

vizsgálatot végez mindenki, aki tudományos alapon igyekszik megválaszolni a „hogyan” kérdéseit. ... a módszertani munka nem valami különlegesség, hanem végighúzódik a könyvtár egészén. A módszertani munka, mint a neve is mutatja a módszerek javítására törekszik, bár a legeltérőbb problémákkal foglalkozhat, lényegében mindig a hatékonyság növelése a célja. A módszertani munka nem függetleníthető a könyvtár előtt álló céloktól, ellenkezőleg, a javasolt módszereket, eljárási szabályokat mindig a könyvtárak tartalmi céljai határozzák meg. Ehhez keresik mindig a legcélravezetőbb, gazdaságos és racionális megoldási módokat.”

Ugorjunk az időben egy nagyot előre, hiszen megjelent a szakmának 5 kötetben a Könyvtárosok kézikönyve című sorozata, 1999-2003-ig, melyben már konkrét felsorolást is kapunk az elvégzendő munkáról, ez az eltelt 10 évben tovább bővült.

Tehát mit is teszünk? Segítjük a statisztikai jelentéseket, itt közel 15 ezer adattartalmat ellenőrzünk, támogatjuk a jelentés elkészítéséhez a dokumentációs eljárásokat.

Az érdekeltségnövelő pályázathoz elkészítjük az adatlapot, kiküldjük az önkormányzatoknak és visszakapva összesítjük azokat, 2013-ban 39 könyvtár 6.874.000,- Ft támogatásban részesült megyénkben.

Az információszolgáltatás címszavába hihetetlenül sok minden beletartozik, a Könyvtári Intézet és az EMMI Könyvtári Osztályának felkérésére több esetben készítünk kimutatásokat, felméréseket. Tájékoztatást adunk a megye könyvtárainak helyzetéről, állapotáról, az ellátórendszeréről.

A kollégáknak levelezőlistát moderálunk, ezen továbbítjuk az aktuális pályázati és egyéb felhívásokat, lehetőségeket.

A képzések, továbbképzések lehetőségei, feladatai is a módszertani tevékenységek között szerepel. Örömmel veszünk részt a könyvtáros képzésben, és a vizsgáztatásban is.

Az Ellátórendszer segítségével letétbe adunk könyveket a kifejezetten erre a célra létrehozott gyűjteményrészből, (több mint 11ezer kötet, közel 17 milliós értékben áll a rendelkezésünkre) évi négyszeri cserével frissítve, forgatva az állományt, jelenleg 4 településnek. A KSZR lehetősége előtt 20 könyvtárral volt szerződésünk

Pályázatok írását híreljük, támogatjuk, bíráljuk, szakmai tanácsadást folytatunk a szakma minden területén és **együttműködünk, együttműködünk, együttműködünk** a működésért.

A tevékenységünk részletes felsorolása, elemzése több órán át is az előadás témája lehetne, ha az éves

beszámolóink oldalszámát nézem, melyben az osztály (2 fő) számot ad a munkájáról, akkor 16 oldalban is csak felsorolásszerűen tudunk beszámolni 2013-ról.

A módszertan a szakmát érintő változásokat kívánja feltárni, megjelöli a közelmúltban bekövetkezett irányokat, kereteket, lehetőségeket. A könyvtárügyet érintő változásokra adekvát (megfelelő) válaszokat ad.

A szakmai napokon, a levelező listán, a látogatások alkalmával, a rendezvényeken konzultációs munka folyik, az inspiráló gondolatok, a „jógyakorlatok” bemutatása együtt biztosítja a megyebeli szakmai fejlesztési elképzelések formálódását, létrehozását. Ennek artikulációját segíti a Kaptár (Jász-Nagykun-Szolnok megyei könyvtárak híradója) immár 23 éve. Szerkesztése szintén a módszertan lehetősége...

Közös célunk a fejlesztési erőforrások keresése, együttműködési lehetőségek átgondolása, meghatározása, és megvalósítása.

Csak így tudunk a lakosság érdekeinek megfelelően minden településen korszerű, gépesített – IKT eszközökkel jól ellátott – folyamatos és sokszínű szolgáltatásokat nyújtó könyvtárat biztosítani, melyben sok-sok új olvasnivaló van, folyóiratokkal, napilapokkal, rendezvényekkel várva a látogatókat. A könyvtár könyvtári volta mellett közösségi, közösségépítő, integráló hely is ma már, ahol a kérésekre gyorsan és hatékonyan tudnak a könyvtárosok reagálni, a szolgáltatások középpontjában érzi magát az olvasó. Mert a könyvtárak a „- gondolkodj globálisan – cselekedj lokálisan” – elven működnek.

Vannak települések, ahol ezért a lehetőségekért csak el kell menni a könyvtárba és már biztosítva van a látogatónak, de van – főleg kistelepüléseken -, ahol a könyvtárossal hosszú, fárasztó harcok árán jutunk – kis lépésekkel – a kitűzött cél felé. Együttműködés, támogatás nélkül, magukra hagyva még elérhetlenebb lenne ez a cél.

A siker érdekében együttműködünk a megyében több mint 100 könyvtárral, 220 kollégával, fenntartókkal, szakmai érdekképviseleti szervezetekkel, s ha rajtunk múlik, az ördöggel is cimborálunk☺.

A börtönkönyvtár állománygyarapítása és a tiszaföldvári lakásotthonok könyvespolcainak megtöltése ugyanúgy a feladataink közé tartozik, mint a települési könyvtárak, szakkönyvtárak, munkahelyi könyvtárak munkájának segítése a megyében. Természetesen kérésre iskolai könyvtári feladatokhoz is nyújtunk szakmai támogatást. Szakértünk és szakfelügyelünk.

A feladatokat újabb feladatok követik, s mindig van egy könyvtár a megyében, ahol leltározni kell, elavult valamelyik – összes – szabályzata, személycserék, integrált rendszerek bevezetése, országos rendezvények, jogszabályváltozások... A könyvtárak Magyarországon a legkiterjedtebb közösségi hálózatot alkotják.

Még néhány mondatban beszéljünk az emberről is, a könyvtárosról. Aki különböző élethelyzetekben végzi a munkáját. Egyedül, párban, kisgyermekkel, nagygyermekkel, egészségben, betegségben, örömben és bánatban. A munkatársammal úgy érezzük, hogy hihetetlenül nagy megtiszteltetés és a teljes bizalom jele, hogy magánéletük örömeit, nehézségeit is megosztják velünk. Örülünk a megfogant gyermek hírének, az unoka friss képeinek, s a bakancslistásnak megígérttem, hogy végigszurkolom a félmaratonját.

Az elmúlt 80 évből mindössze 35 évet volt szerencsém a könyvtár munkatársaként eltölteni, köszönöm az együttműködést az elődöknek, akik kialakították a lehetőségeket, bízom benne, mi is tudunk/tudunk építő elemet vinni a megye könyvtáraiba. Így a jövőben egyre inkább komplex, hagyományos és digitális tartalmakat egyaránt gyűjtő, feldolgozó és szolgáltató könyvtárakként működhetnek.

Előadásom alatt a képek igazolták a sokszínű szolgáltatások meglétét.

Mindezek igazolásáért kérem: Találkozzunk a könyvtárakban!

Illés Julianna
VFK, osztályvezető

Internet Fiesta 2015

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség szervezésében 2015. március 19 – 26. között kerül sor az Internet Fiestára. A rendezvénysorozat ebben az évben is a Nemzeti Kulturális Alap támogatja.

Kérjük a könyvtárakat, csatlakozzanak az eseményhez, szervezzenek érdekes, informatív és hasznos programokat olvasóiknak, használóiknak, településük lakóinak annak érdekében, hogy minél tovább bővüljön a világhálót ismerők és használók köre. Az Internet Fiesta idején fő témaköre – Környezetünk és családjunk az interneten – lehetőséget kínál arra, hogy a könyvtárak népszerűsítsék az internet lehetőségeit a szűkebb és tágabb környezet megismerésére. Alkalom adódik a helytörténeti adatbázisok bemutatására, a helyi kutatások prezentálására.

<http://iksz.shp.hu/hpc/web.php?a=iksz>

A Verseggy Ferenc Könyvtár 2014. november 17-én szakmai napot tartott a megye könyvtárai és szolgáltató helyei számára.

A rendezvényt **Lászlóné Nagy Ilona**, a Verseggy Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény igazgatója köszöntötte. Az előadások a következők voltak:

Bánkeszi Lajosné (a Könyvtári Intézet igazgatója): Az *ELDORADO-projekt, a könyvtárak közös szolgáltatása;*

Sörény Edina (az EMMI Közgyűteményi Főosztályának könyvtári és EU szakreferense): *Várható EU-s pályázati lehetőségek a könyvtárak számára;*

Dr. Kerekes Pál (az ELTE BTK Könyvtári és Információtudományi Intézetének címzetes egyetemi docense): *Polcon az e-könyv;*

Károly Nóra (a Verseggy Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény helyismereti könyvtárosa): *A megyei elektronikus objektumtár;*

Illés Julianna (a Verseggy Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény Területi Szolgálatának osztályvezetője): *Az Őszi Könyvtári Napok eredményei Jász-Nagykun-Szolnok megyében;*

Vinczné Nagy Mária (a Verseggy Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény általános igazgatóhelyettese): *Az Őszi Könyvtári Napok eredményei Szolnokon;*

Dr. Szecseiné Pápay Judit (a törökszentmiklósi Ipolyi Arnold Könyvtár, Múzeum és Kulturális Központ igazgatóhelyettese): *A gyermekkönyvtáros műhely létrehozása a megyében;*

Takáts Béla (a Verseggy Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény szakmai igazgatóhelyettese): *A KSZR könyvtárainak aktuális feladatai.*

Az előadások diái az alábbi linken találhatóak:

<http://www.zounuk.hu/hu/2014/11/17/szakmai-nap-20141117>

80 év...

Kiállítással is emlékeztünk a Szolnok Megyei Város Közkönyvtára és Múzeumi Gyűjtőhelye alapításának 80. évfordulójáról.

A kiállítás anyaga a Verseggy Ferenc Könyvtár helyismereti gyűjteményéből lett válogatva.

Emléktábla avatással tisztelegünk (2014. november 11-én) a Szolnok Megyei Város Közkönyvtára és Múzeumi Gyűjtőhelye első helyszínén: Szolnok, Táncsics u. 1.

(szerk.)

Kaptár

Jász-Nagykun-Szolnok megyei könyvtárainak híradója

Szerkesztő: Illés Julianna (illes@vfmk.hu) Felelős kiadó: Lászlóné Nagy Ilona

Kiadja a Verseggy Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény

5000 Szolnok, Kossuth tér 2., Postafiók 139.